

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/51/2021
Identifikačné číslo spisu: 2518202155
Dátum vydania rozhodnutia: 27.05.2021
Meno a priezvisko: Mgr. Renáta Gavalcová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:2518202155.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci výkonu rozhodnutia v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa Y. Y., nar. I., bývajúcej ako matka, v konaní zastúpenej opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, dieťa matky H. L., bývajúcej v L. a otca E. Y., bývajúceho v J., vedenej na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. 9Em/4/2018, o dovolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Piešťany z 24. apríla 2020 č. k. 9Em/4/2018-384, o rozhodnutí o sťažnosti matky proti uzneseniu Okresného súdu Piešťany zo 7. januára 2019 č. k. 9Em/4/2018-130, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Piešťany (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením zo 7. januára 2019 č. k. 9Em/4/2018-130 uložil matke (povinnej) - H. L., nar. I., povinnosť zaplatiť pokutu vo výške 300 eur, a to v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti predmetného uznesenia. V danej veci prebieha na súde prvej inštancie konanie vo veci výkonu rozhodnutia Okresného súdu Piešťany o úprave styku otca s maloletou Y. Y., nar. I..

2. Súd prvej inštancie uznesením z 24. apríla 2020 č. k. 9Em/4/2018-384 sťažnosť matky (povinnej) proti napadnutému uzneseniu odmietol. Konštatoval, že sťažnosť podal oprávnený účastník konania (matka) proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka, proti ktorému bola prípustná sťažnosť, oneskorene po uplynutí 15-dňovej lehoty vymedzenej v ustanovení § 242 CSP. Súd prvej inštancie z obsahu spisu zistil, že predmetné uznesenie bolo matke doručené do vlastných rúk 14. januára 2019, a teda zákonná 15-dňová lehota na podanie sťažnosti matke uplynula 29. januára 2019, pričom matka, odoslala písomnosť (sťažnosť) na poštovú prepravu oneskorene 4. februára 2019 a zásielka bola súdu doručená 6. februára 2019, čo bolo zjavne po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty na podanie sťažnosti. Takáto sťažnosť bola preto oneskorená. S poukazom na vyššie uvedené súd prvej inštancie rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia a sťažnosť matky odmietol ako oneskorene podanú.

3. Proti uvedenému uzneseniu súdu prvej inštancie podala matka (ďalej aj „dovolatelka“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z § 420 písm. f/ CSP, keďže súd nesprávnym postupom znemožnil dovolateľke, aby uskutočňovala svoje procesné práva, a to v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolatelka bola v čase doručovania uznesenia zo 7. januára 2019 prijímateľkou sociálnej služby v azylovom dome Z. n. o., kde mala zmluvne dohodnuté preberanie korešpondencie v zariadení s korešpondenčnou adresou: Z., n. o., J.. Takto bola dovolateľke 14. januára 2019 zásielka iba uložená na P.O.BOX 124 a prevzatá bola dovolateľkou 20. januára 2019. V azylovom dome nemala dovolateľka dohodnuté preberanie korešpondencie, na preberanie azylový dom nespĺnomocnila a už vôbec nie na zásielky do vlastných rúk. Navyše dovolateľka v konaní žiadala doručovať na adresu svojho trvalého pobytu - P.. Súd prvej inštancie však doručoval do azylového domu, kde z doručenky musí byť zrejme, že dovolateľka neprebrala osobne zásielku 14. januára 2019, čo súd prvej inštancie neskúmal. Dovolatelka poukázala na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 239/2011, 2 Cdo 69/08. Na záver dovolania dovolateľka navrhla, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie a zároveň si uplatnila aj náhradu trov dovolacieho konania.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) a dospel k záveru, že dovolanie nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi a treba ho podľa § 447 písm. c/ CSP odmietnuť.

5. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

6. Najvyšší súd opakovane zdôrazňuje záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (porovnaj sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 357/2015, 4 Cdo 1176/2015, 5 Cdo 255/2014, 8 Cdo 400/2015). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

6.1. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím predstavujúcim res iudicata), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (porovnaj sp. zn. 3 Cdo 319/2013, 1 Cdo 348/2013, 3 Cdo 357/2016, 3 ECdo 154/2013, 3 Cdo 208/2014, 8 Cdo 125/2017).

6.2. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“), sp. zn. II. ÚS 172/03].

6.3. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z § 420 CSP, dovolací súd skúma prednostne, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 CSP pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa

konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

7. Dovolaiteľka vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 420 písm. f/ CSP. V zmysle tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovoláním možno napadnúť len rozhodnutie odvolacieho súdu, teda rozhodnutie vydané v rámci odvolacieho konania. Tým sa reaguje na požiadavku, aby odvolacie súdy dôsledne plnili úlohu súdov odvolacích a najvyšší súd mal možnosť plniť úlohu súdu dovolacieho a zjednocovateľa judikatúry. Výnimku z tohto pravidla predstavuje § 31 CSP, podľa ktorého v sporoch z abstraktnej kontroly v spotrebiteľských veciach je vecne príslušný v prvej inštancii krajský súd. Odvolacím súdom proti rozhodnutiam vydaným v týchto sporoch je Najvyšší súd Slovenskej republiky (pozri BAJÁNKOVÁ, Jana, GEŠKOVÁ, Katarína, § 420 [Prípustnosť dovolania pre vady zmätočnosti], In: Civilný sporový poriadok, 1. vydanie, Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2017, s. 1350).

9. Už v rozhodnutí, sp. zn. 3 Cdo 236/2016 (publikovanom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 19/2017) najvyšší súd uviedol, že základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP, je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Ďalej najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 5 Cdo 12/2017 vysvetlil vzájomnú súvzťažnosť týchto dvoch kategórií rozhodnutí, keď uviedol, že: „Prípustnosť dovolania v zmysle § 420 Civilného sporového poriadku dopadá na dve kategórie rozhodnutí odvolacieho súdu; prvou sú rozhodnutia odvolacieho súdu vo „veci samej“ a druhou sú rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorým sa „konanie končí“. Slovné spojenie „konanie končí“ sa interpretuje v spojení s predurčujúcou premisou platnou pre prvú kategóriu rozhodnutí „vo veci samej“, čím sa vymedzuje množina rozhodnutí vydaných odvolacím súdom tam, kde sa končí konanie vo veci samej.“ (Zo súdnej praxe č. 52/2017). V zhode s uvedeným Ústavný súd Slovenskej republiky vo veci, sp. zn. I. ÚS 275/2018 skonštatoval, že ustanovenie § 420 CSP zakotvuje prípustnosť dovolania v alternatíve buď proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, t. j. proti rozhodnutiu majúcejmu hmotnoprávny charakter alebo proti rozhodnutiu, ktoré síce nemá charakter rozhodnutia o materii konania, t. j. nejde síce o rozhodnutie vo veci samej, ale ide o rozhodnutie, ktorým odvolací súd o danej otázke rozhodovanie končí inak, ako meritórnym (hmotnoprávnym) rozhodnutím vo veci samej.

10. V danom prípade matka napadla dovoláním rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým bola odmietnutá sťažnosť proti uzneseniu súdu prvej inštancie o uložení poriadkovej pokuty. Vzhľadom na vyššie uvedené, takéto rozhodnutie v danej veci nie je rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej, ani konečným rozhodnutím odvolacieho súdu o veci vymedzenej žalobou/návrhom. Keďže dovoláním je napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie a nie rozhodnutie odvolacieho súdu, je dovolanie proti predmetnému uzneseniu vylúčené. V danej veci nejde ani o výnimku v zmysle § 31 CSP, t. j. o spor z abstraktnej kontroly v spotrebiteľských veciach.

11. Na základe uvedeného možno uzavrieť, že v danom prípade nie sú splnené podmienky, ktoré zákon vymedzil ako podmienky vecného prejednávania dovolania. Najvyšší súd preto dovolanie matky podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP ako neprípustné odmietol.

12. Dovolací súd rozhodnutie o trovách dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

13. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.